

**T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLOJİ ANABİLİM DALI
GENEL MÜZİKOLOJİ PROGRAMI**

**BUZUK ÇALGI TEKNİKLERİNE MUHAMMED
ABDULKERİM'İN ETKİSİ
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

**Hazırlayan:
Ammar MELHEM**

**Danışman:
Yrd. Doç. Dr. Esin ULU
Prof. Gülper REFİĞ**

İSTANBUL – 2015

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no.
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	IV
ÖZET.....	V
SUMMARY.....	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ	VII
RESİMLER LİSTESİ.....	IX
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM	2
1.1. Muhammed Abdulkerim'in Hayatı.....	2
1.2. Muhammed Abdulkerim'in Lakabı.....	6
2. BÖLÜM.....	7
2.1. Buzuk'un İsmi	7
2.2. Buzuk'un yapısı.....	7
3. BÖLÜM.....	8
3 . Buzuk Aletinin Türleri.....	8
3.1. Arap Buzuğu.....	8
3.2. Buzuki.....	8
3.3.Bağlama.....	9
4. BÖLÜM.....	11
4.1.Muhammed Abdulkerim'in Buzuk Aleti Üzerindeki Değişiklikleri.....	11

5. BÖLÜM.....	12
5.1. Müzik Eserleri.....	12
5.2. Şam radyosunun rozeti.....	13
5.3. Muhammed Abdulkerim'in sözlü müzik formlarındaki eserleri.....	14
5.3.1. Gazelin kızı	14
5.3.2.Kaside Nebeviye	14
5.3.3. İsra kasidesi.....	14
5.3.4. Kalbimin sevdiğini ziyaret ettim kasidesi.....	14
5.3.5. Ruhun sevgilisi	15
5.4. (Rikkithüsniik ve semarik “ Güzelliğın ve esmerliğın şirinliğı”)	
Şarkının Sözleri	18
6. BÖLÜM	27
6.1. Muhammed Abdulkarim'in Taksimi.....	27
6.2. Müzik Çalgı Eserleri.....	27
6.3. Saz semâisi.....	28
6.4. Rast Saz semâisi.....	28
6.5. Vefa Tangosu	33
6.6.Vefa Tangonun analizi.....	33
6.7. Şeytanın Dansı.....	35
6.8. Serto D Majur.....	38
6.8. Hicaz Polkas.....	40

7. SONUÇ.....	42
8. KAYNAKLAR.....	44
9. ÖZGEÇMİŞ.....	46

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışma, T. C. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji Yüksek Lisans Programı tezi olarak hazırlanmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilecek verilerin, yapılacak yeni araştırmalara da ışık tutacağı varsayılmaktadır. Yapılacak Buzuk temelli çalışmalarda sıklıkla seçilmiş konular, kullanılan temel araştırma yöntemleri hakkında başvuru kaynağı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, araştırma probleminde seçilmiş olan çalgılara ilişkin, bilimsel çalışma konu alanlarına ve yöntemlerine dönük öneriler yapılmıştır.

Bu çalışmanın her aşamasında benimle bilgileri paylaşan, karanlık anlarda içimde umut uyandıran, konservatuvarda korku, güzel, başarılı ve unutulmayacak anları benimle paylaşın çok değerli hocalarım ve tez danışmanlarım, Prof. Gülper Refiğ, Yrd. Doç. Dr. Esin Ulu, Öğr. Gör. Sungu Okan, Doç. Dr. Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, Doç. Dr. Ayşegül Kostak Toksoy ve Öğr. Gör. Mehmet Bitmez'e teşekkürlerimi sunarım.

Ammar MELHEM

ÖZET

Buzuk algısının tarihsel süreç içinde ortaya çıkışı, yapısal ve teknik özelliklerinin ortaya konması, Muhammed Abdulkerim'in çalgı özerinde gerek yapısal, gerekse alım tekniği yönünden meydana getirdiği yeniliklerin ortaya konması. Bu araştırma kapsamında Suriye Halk Müziğinin klasik Buzuk uyarlama süreçlerinin nasıl ve ne zaman başladığı, dayanak noktalarının ne olduğu gibi çeşit sorulara cevap, kökenine, gelişim süreçlerine ve halk müziğindeki kullanımına yönelik genel bir değerlendirme yapılarak, Muhammed Abdulkerim müziğindeki kullanımı, kullanılabilirliği ve önemi anlaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca Arap müziğinin klasik Buzuk alanında yetkin Arap müzisyenlerinin, klasik Buzuk ile yapılan Halk Müziği düzenlemelerine yönelik görüşlerinin ve düzenleme anlayışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler : Muhammed Abdulkerim'in hayatı, Buzuk algısı, Buzuk algısının türleri, Muhammed Abdulkerim'in eserleri.

SUMMARY

This research is about the history of the emersion of Buzuk instrument and the most important technical characteristics and the methods of making this instrument. This paper explains the procedures that Mohammed Abdul Karim used in terms of technical performance and the upgrade of the Buzuk instrument. In this research paper, we can answer questions that has to do with the popular music in Syria and its history. To understand the category of music used and created by Mr. Mohammed Abdul Karim in his most lyrics and shed the light on the prominent Arab musicians in the academic field. The aim of the research is also to understand the Buzuk instrument as it is a popular and traditional instrument in the Arab Music.

Key words : Life of Mohammed Abdul Karim, Buzuk instrument, Buzuk instrument types, the musical Publications of Mohammed Abdul Karim.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 5.1 : Maryoma Makamı.....	12
Şekil 5.2 : Şam radyosunun rozeti.....	13
Şekil 5.3 : Şarkı notası, Ey komşum Leyla (1).....	16
Şekil 5.4: Şarkı notası, Ey komşum Leyla (2).....	17
Şekil 5.5 :Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	19
Şekil 5.6 :Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	20
Şekil 5.7 :Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	21
Şekil 5.8 :Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği.....	22
Şekil 5.9: Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	23
Şekil 5.10: Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	24
Şekil 5.11: Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	25
Şekil 5.12:Şarkı notası, Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği.....	26
Şekil 6.1: Rast Saz Semâisi.....	29
Şekil 6.2 : Hüzam Saz Semâisi(1).....	30
Şekil 6.3 :Hüzam Saz Semâisi(2).....	31
Şekil 6.4 :Hüzam Saz Semâisi(3).....	32
Şekil 6.5: Vefa Tangosu.....	34
Şekil 6.9: Şeytanın Dansı (1).....	36
Şekil 6.10 : Şeytanın Dansı (2).....	37
Şekil 6.11: Serto D Majör (1).....	38

Şekil 6.12 :Serto D Majör (2).....	39
Şekil 6.13 :Hicaz Polkası.....	41

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1 : Buzuk Çalgısı.....	1
Resim 1 .1 : Muhammed Abdulkerim'in Resimi.....	5
Resim 3.1 : Buzuk Resmi	8
Resim 3.2: Buzuki Resmi.....	9
Resim 3.3: Bağlama Resmi.....	10

GİRİŞ

Resim 1 : Buzuk Çalgısı¹

Buzuk :

Telli çalgılardan biridir, Ud ve Bağlama ailesinden de sayılır. Orta Doğu coğrafyası müzik tarihinde önemli bir yere sahiptir. Buzuk M.Ö.1600'de Doğu medeniyetleri ve kavimleri tarafından kullanılmıştır ve bir halk müziği çalgısıdır. Buzuk; tekne, göğüs, sap, burguluk ve tellerden oluşur. Tekne, gövde ve sap olarak adlandırılan iki ana parçadan oluşur. Tekne yarım armut biçiminde yapılır ve üstüne çok ince bir tahtadan göğüs geçilir. Gittikçe incelen üç bölümü sapa bağlanır ve tekne tahtası (zan , ceviz , abanoz) gibi, bazı ağaçların kapaklarından alınır. Buzuk, boy, tel sayısı ve perde düzeni bakımından Bağlama'ya çok benzer. 13 – 17 perdesi olan Buzuğun 2 ya da 3 çift teli de mevcuttur. Perdelerin bağlandığı sapın ucundaki burguluk üzerine açılan deliklere takılan burguluğa da tellerin öteki ucu bağlanır .

Hayvan kuyruğundan ya da plastikten yapılan küçük bir mızrapla çalınan Buzuk, Suriye'de çok önemli bir halk çalgısıdır.

¹ ALSHARİF, Samim (1991), **Music History in Syria**, Ministry of Culture, Damascus. Sayfa no 122

Muhammed Abdulkerim² 20. yüzyılın en önemli Buzuk icracısı olarak kabul edilebilir. Bu alanda yüksek hissiyle yeni çalgılar ortaya çıkarmıştır. Mısır'lı ünlü besteci ve şan sanatçısı Muhammad Abdulvahhab³ onun hakkında şöyle demiştir : “Eğer Batı Müziği Paganini ile gurur duyuyorsa bizim Doğu alemimiz de Muhammad Abdulkerim ile gurur duymaktadır⁴.”

Muhammed Abdulkerim, yaşadığı coğrafyada özellikle Buzuk enstrümanı çalan önemli müzisyenlerden birisi olarak tanınır. Muhammed Abdulkerim ününü Buzuk enstrümanına borçludur zira kendisi buzuk sayesinde yüzlerce nağme ortaya çıkartmıştır. Bu resital ve nağmeler doğunun ruhu ve şeffaflığını taşımaktadır. Muhammed Abdulkerim'in nağmelerinde yetiştirildiği ortamın ruhu ve karakteristik özelliği yalınlığı bulunmaktadır. Onun ismi Buzuk çalgısıyla bütünleşmiştir. Muhammed Abdulkerim 20. yüzyılın en meşhur Buzuk icracısı sayılmaktadır.

Muhammed Abdulkerim sadece yetenek sahibi değildi, bununla birlikte yüksek derecede kültürlü bir insandır. Bu yetenek ve kültürünü birleştirip ortaya asrın en güzel nağme ve resitallerini ortaya çıkartmıştır.

Muhammed Abdulkerim'in daha önce tanınmayan ve yaygın olmayan Buzuk çalgısının sırrını çözdüğü düşünülmektedir. Ondan önce buzuk halk arasında az tanınan hatta az bulunan bir alet iken, onun Buzuk çalgısı ile ilgili bulunları ve icra yeteneğiyle buzuk aleti daha çok tanındı, gittikçe önem kazandı ve halk arasında büyük bir ilgiye sahip oldu.

1. BÖLÜM

1.1. Muhammed Abdulkerim'in Hayatı

1905 yılında, Suriye'nin Humus şehrin de ait Al-huzur mahallesinde doğmuştur. Babası Ali Meri Ud, Buzuk alanında çok meşhur bir sanatçıdır. Muhammed Abdulkerim babasından müzik ve sanat tutkusunu almıştır. Babası vefat ettikten

² MOHAMMED, Farah (2007), **Journal of Musical Life, Ministry of Culture**, Number (44), Damascus. Sayfa no. 12.

³ Muhammad Abdulvahhab: Mısırlı ünlü besteci (13 Mayıs 1902- 4 Temmuz 1991) 1500 şarkı bestelenmiştir.

⁴Ali Hasan Annaccar, 1997, **HavvlaFıraş Al-emir**, Kültür Bakanlığı, Şam. Sayfa no. 201.

sonra abisi Muhammed Abdulkerim'in bakımına kendini adanmış ve böylece kendisi Babu's-Siba Mahallesindeki ilk okulda eğitimini almaya başlamıştır. O sırada Buzuk çalmayı öğrenmeye çalışmış ve gittikçe kendini geliştirmiştir. Muhammed Abdulkerim abisiyle konserler vermiştir. Bu konserlerde Abisi Ud, Muhammed Abdulkerim ise Buzuk çalmaktadır. Günden güne Muhammed Abdulkerim şöhret kazanmış ve Humus şehrinin en ünlü sanatçılarından biri olmuştur.

Muhammed Abdulkerim 14 yaşındayken geçirdiği bir kazadan dolayı sakatlanarak sırtı kambur şeklini almış, bundan dolayı okulu bırakmak zorunda kalmış ve hayatını Buzuk çalmaya adanmıştır.

Muhammed Abdulkerim meşhur olduktan sonra beklentisi de büyümüş ve yaşadığı şehrin dışına çıkmaya karar vermiştir. İlk önce Halep şehrine giderek, orada ün kazanmış ve konserlerine ilgi artmıştır. Suriye'nin başkenti olan Şam şehrine gidişi sanat hayatında dönüm noktası olmuştur. Muhammed Abdulkerim orada büyük bir ilgi görmüş ve "Buzuk emiri"⁵ lakabını kazanmıştır.

1925 yılında Mısır'a gitmiş ve orada iki yıl kalmıştır. Bu süre içerisinde meşhur Al-vacih Hasan Paşa Rıfat salonunda Mısır'ın ünlü edebiyatçı ve sanatçılarıyla buluşmuştur. Bu edebiyatçı ve sanatçılar arasında, Dr. Yusuf Cevher⁶, Zekereyye Ahmed⁷ ve Davut Husnidi sayılabilir. Bu konserler sırasında Muhammed Abdulkerim, Buzuk çalmaya başladığı zaman mekanda sessizlik oluyor ve dinleyiciler hayranlıkla takip ediyordu. Aynı dönemde, meşhur Alman müzik şirketi olan Lito Barokh'un⁸ kendisiyle çalışmak istediği ancak Muhammed Abdulkerim'in kabul etmediği bilinir.

1927 yılının sonunda Muhammed Abdulkerim yeniden Şam'a dönmüştür. O yıllarda ülkenin içinde bulunduğu savaştan dolayı⁹ çok kötü bir durumda olan

⁵ Emir : (prens) bir lakab , kral anlamı .

⁶ Dr.Yusuf Cevher: Mısır'daki Darul Opera Müdürü.

⁷ Zekereyye Ahmed: Mısırlı ünlü besteci, birçok şarkılar bestelenedi, yazdığı şarkıları Tunus radiosunda Yayınmaktadır . Bestelediği şarkıların en önemlisi “ Ana Bintizarak “.

⁸ Lito Barokh : Odeon silindir şirketi Müdürü .

⁹ 1925'in savaşı : Fransa Suriye Mandası (Fransızca: Mandat français en Syrie) ya da daha geniş adıyla Fransız Suriye ve Lübnan Mandası, bugünkü Suriye ve Lübnan topraklarında 1920-

Şam'da birkaç ay kalmış daha sonra arkadaşları tarafından ikna edilmiş ve Avrupa'ya gitme kararı almıştır. Bu kararla hem tedavi görebilme hem de oradaki insanlara kendi yeteneğini gösterme fırsatı bulmuştur. 1928 yılında Berlin'e gelen Abdulkerim orada tedavi görmek için hastaneye yatmış ancak ne yazık ki doktorlar hastalığına çare olmadığını söylemişlerdir. Muhammed Abdulkerim Şam'dan ayrılmadan önce bu gerçeği bilmesine rağmen tedavi görmeye gitmekte ısrar etmiştir.

Muhammed Abdulkerim Almanya'dayken Odeon müzik şirketiyle çalışmış ve Almanlara kendini tanıtmıştır.

1929 yılında, Almanya'dan ayrılan Abdulkerim, Fransa'ya giderek Paris'te bir süre kalmıştır. Kaldığı sürede ünlü müzisyen ve müzik öğrencileriyle tanışmıştır. daha sonra İtalya'nın Roma, Napoli ve Milano, şehirlerinde konserler vermiştir. Örneğin: Folk müzik Festivali, Dünya Dans ve Müzik Festivali.

Muhammed Abdulkerim'in yurtdışı gezileri hakkında konuşmak istediğimiz zaman şunu söyleyebiliriz: Muhammed Abdulkerim'in gezileri, keman sanatçısı Sami Aşşavva'nın yaptığı İtaya gezisinden çok farklıdır. Çünkü Sami Aşşavva'nın¹⁰ Batı dinleyecisine sunduğu nağmeler Abdulkerim'inkiler kadar ilgiyle karşılanmamıştır.

1946 yıllarında Fransa egemenliğinde kalmış manda yönetimi. I. Dünya Savaşında Osmanlı ordularının yenilmesi neticesinde, Osmanlı İmparatorluğu ile imzalanan Mondros Mütarekesi ile bölge Fransız güçlerinin egemenliği altına girdi ve 1920 tarihinde Suriye ve Lübnan'da Fransız manda yönetimi kuruldu. Suriye Mandası, Fransa'nın idaresine girmesiyle çeşitli etnik ve dini gruplara yönelik devletlere bölündü. Şam Devleti, Halep Devleti, Nusayri merkezli Alavi Devleti, Dürzi merkezli Cebel-i Duruz Emirliği, sonradan Türkiye Cumhuriyeti'ne katılan Hatay Cumhuriyeti ve Lübnan Devleti olmak üzere 6 yapıli yönetim oluştu.

¹⁰ Sami Aşşavva: 1885 yılında, Suriye'nin Halep şehrinde doğmuştur, klasik kemençe, ve keman ustası. Çok sayıda bestesi ve taş plak kayıtları vardır. Keman icad etmiştir. "Keman emiri" lakabına almıştır.

Resim 1 .1 : Muhammed Abdulkerim'in Resimi¹¹

1929 yılın sonunda Muhammed Abdulkerim Suriye'ye dönmüştür, daha sonra Lübnan ve Suriye'nin bütün şehirlerinde dolaşarak müzisyenler ve bestecilerle yakından tanışmıştır.

Muhammed Abdulkerim'in Mısır ziyaretince, geçmiş gezilerinden tanışmış olduğu müzisyen ve besteciler ziyaretine gelmeye başlamışlar ve ona teklifler de bulunmuşlardır . Bir süre Halk Radyosu'nda da çalışmıştır. O sırada radyoda bir müzik programını yönetmiştir ve Yusuf Cevher Ali Attanbur ve Tavfik Allalali Ali Alhambaş ile ortak bir müzik programında çalışmıştır. Ayrıca Hasan Paşa Rıfat'ın ziyaretindeyken Ortadoğu aleminde çok meşhur olan Ümmü Külsüm'le tanışmıştır. Tüm bunların yanısına sempozyum, konser ve müzik oturumlarına katılan Abdulkerim, girdiği bazı sıcak tartışmalardan dolayı Mısır'daki bazı otoritelerin tepkisini çekince Şam'a dönmeye karar vermiştir ve 1939 yılında İkinci Dünya

¹¹ NEMİ, Ali (1970), **Prince on The Mattress**, Ministry of Culture, Damascus. Sayfa no. 93.

Savaşı¹² başladıktan sonra Şam'a dönmüştür. 1940 yılında Kudüs Radyosu'nun daveti ile Kudüs Radyosu açılış törenine katılmıştır. Kudüs'e geldikten sonra Radyo'nun yönetimini yeteneğinden çok etkilenmiş ve açılıştan hemen sonra Radyo yönetimi tarafından yapılan yüksek maaşla resmi iş teklifini kabul etmiştir. 1944 yılında Aşşarku'l-adna (London Today) Radyosundan gelen iş teklifini kabul ederek Londra'ya gider. Muhammed Abdulkerim Londra'dan sonra Kudüs'e dönerek, Yusuf Batroni ile nota öğrenmeye başlamıştır. 1948 yılında Şam Halk Radyos'unda Buzuk sanatçısı olarak tayin edilmiş ve her Cuma günü 15 dakika süren bir dinleti programı yapmıştır, Dinleyicileri haftadan haftaya program heyecanla beklerlermiş. Şam Radyosunun Genel Müdürlüğün'den gelen danışmanlık teklifini reddederek, Buzuk sanatçılığına devam etmeye karar vermiştir. 1989 yılının ocak ayında Muhammed Abdulkerim'in sağlık durumu gittikçe bozulan hasta kaldırıldıktan kısa bir süre sonra vefat etmiştir. Cenazesi Addahdah Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.

1.2. Muhammed Abdulkerim'in Lakabı

Muhammed Abdulkerim “Buzuk emiri” lakabına layık olduğu için bu lakapla anılmıştır. Yüksek yetenek ve cesarete sahip olan usta icrası bu lakaba layık olduğunu kanıtlamıştır. Abdulkerim hayatında çok fazla hayal kırıklığı yaşadığı ve zorluk çektiği için hayallerine ulaşamadı. Hatta “Buzuk emiri” lakabının hayatına hiçbir şey katmadığı kaydedilir.

Birleşik Arap devleti emiri İkinci Faysal¹³ Paris'te iken Muhammed Abdulkerim'in konserine katılmış ve performansını dinledikten sonra ona “Buzuk emiri” lakabını layık gördüğü için resmi mühürlü bir yazıyla bu ismi vermiştir. Bu lakap o zaman devlet bakanlığı tarafından verildiği için Muhammed Abdulkerim kabul etmiştir.

12 II. Dünya Savaşı, 20. yüzyılda dünya çapında yapılan iki savaştan ikincisi olup, dünya milletlerinin çoğunun yer aldığı, 1939'dan 1945'e kadar süren küresel bir askeri çatışmadır. Savaşa dönemin tüm büyük güçleri olan Birleşik Krallık, Sovyetler Birliği, ABD ve Fransa; Müttefik Devletler olarak, Almanya, İtalya ve Japonya; Mihver Devletler olarak katılmıştır.

¹³ İkinci Faysal : (2 Mayıs 1935 - 14 Temmuz 1958), Irak kralı (1939-1958).

Faysal, 1957'de Osmanlılar'ın son hükümdarı Sultan Vahdeddin'le Halife Abdülmecid Efendi'nin küçük torunu olan Mısır Prensesi Fazıla İbrahim ile nişanlandı . Halk tarafından oldukça sevilmesine rağmen, 14 Temmuz 1958'de Abdülkerim Kasım liderliğinde gerçekleşen hükümet darbesi sırasında diğer kraliyet ailesi üyeleriyle beraber öldürüldü .

2. BÖLÜM

2.1. Buzuğ'un İsmi

Muhammed Abdulkerim'e göre "Buzuk" kelimesi Türkçedir. Buzuk kelimesi Türkçe'de "bu zevk" (bu+zuk) anlamına gelir¹⁴. Bu anlamı kazanma sebebi çok hassas ve yüksek zevke sahip olanlara layık olduğu içindir.

2.2 Buzuğ'un Yapısı

Buzuk aleti ceviz ya da dut ağaçından yapılır. Ağaçtan bir parça alındıktan sonra kuruması beklenir.

- 1- **Tekne:** Dut yada ceviz ağaçlarının 20 dalından oluşup 19 ince limon budağıyla ses biriktirmek amacıyla ayrılır.
- 2- **Ses Tablası (Kapak):** Köknar ağaçlarından yapılan bir parçadır. Bu parça parlak maddelerle boyanmaz ve ortasında ses gücünü sağlamak için delinir. Bu deliğin amacı ses gücünü sağlamakla birlikte ses çınlamasını desteklemektedir. Bu deliğe kafes denilmektedir.
- 3- **Sap:** Önden düz olup arkadan yuvarlaktır. Bu parçaya müzik işaretlerini sınırlandırmak için perde bağlanılır.
- 4- **Burgular:** Telleri bağlamak ve düzeltmek için kullanılır. Altı adetten oluşmaktadır.
- 5- **Mızraplık:** Ceviz kapağından yapılan bir parça olup altı eşik ve kafes arasına Buzuğu mızrap vuruşundan korumak için yapıştırılır.
- 6- **Mızrap:** Öküz boynuzundan yapılan bir parçadır. Sırtı pürüzsüz olup tellere vurmak için kullanılmaktadır.
- 7- **Teller:** Metaldan yapılan bir parçadır. İkili toplamlardan oluşup hacimleri değişiktir.

¹⁴ŞİRZAD, Omer (2009), **Muhammad Abdulkerim Hayati ve Eserleri**, Ministry of Culture, Damascus . Sayfa no.167.

3. BÖLÜM

3. Buzuk Aletinin Türleri

3.1. Arap Buzuğu

Bu alet bütün Arap devletleri'nde bulunur, Suriye, Lübnan, Ürdün. Teller çiftler halinde çalgının üzerine bağlanır. Düzeni ise yukarıdan (do - sol - do). Bu aletin ses kapasitesi iki oktava kadar geniştir.

Resim .3.1 : Buzuk Resmi¹⁵

3.2 . Buzuki

Arap Buzuğu'na şekil açısından çok benzerdir. Fakat Buzuki perdeleri Arap Buzuğu'nda olan perdelerden farklıdır. Buzuki'de perdeler madenden yapılmış bariyerlerden oluşur. Bu bariyerler aletin sapında dikilidir. Tel sayısı açısından gitara çok benzer bir alettir. Buzuki tel sayısı önceler üç telden oluşuyordu, daha sonra 1953'te meşhur müzisyen Manavil Kiyotos tarafında Buzukiye dördüncü tel eklenmiştir. Buzuki çoğu zamanda bu şekilde düzeltilir: Re - la - mi - fa.

¹⁵ MOHBİ, Abdülkerem (1963), **The Most Important of Arab Authors**, Press Asaad, Baghdad. Sayfa no. 174.

Resim 3.2 : Buzuki Resmi¹⁶

3.3. Bağlama

Bağlama ailesini oluşturan sazlar topluluğunu tanıyabilmek için önce sazların atası sayılan "kopuz"’u tanımak gerekir. Bağlama ailesi, Türk Halk Müziğinde kullanılan mızraplı çalgılardan oluşur. Mızraplı sazların atası olarak bilinen Orta Asya kökenli kopuzun en az 2000 yıllık bir tarihi geçmişi olduğu söylenmektedir. Asya insanının en eski kültür ürünlerinden biri olarak kabul edilen kopuz, çok geniş bir alana yayılmış ve ait olduğu toplulukların sembolü haline gelmiştir. Kopuz sadece Asya kültüründe değil, Anadolu kültüründe de önemli rol oynamıştır. İslamiyet’ten önce Asya Türk topluluklarının inanç sistemi olan şamanizmin temelinde de kopuz kültürü yatmaktadır. Dede Korkut hikayelerinde sık sık karşımıza çıktığını görürüz. Kopuz ve kopuzdan türeyen çalgıların doğuşunu araştırmacılar şu şekilde tanımlamaktadırlar. Esen rüzgarların sazlıklardaki kırık kamışlara çarpmasıyla çıkan ve ilk insanların üzüntülü, sevinçli anlarında çıkarmış oldukları seslerin ilk müzik duygularını verdiği tespitine varmışlardır. Zamanla

¹⁶ Bkz (15), MOHBİ, Abdulkerem, Sayfa no. 175.

kamış ve kirişten çıkan bu sesler, insanların ilgisini çekmiş, kullanmış oldukları okun, yay kirişine sürtünmesiyle oluşan tını keşfedilmiş ve bilinçli olarak bu sesler çıkarılmaya başlanmıştır. Avlanma yayıyla okun sürtünmesiyle meydana gelen yapıya "okluğ" denilmiştir. Daha sonraları okluğun ucuna su kabağı ilave edilerek "ıklığ" (yaylı sazlar) elde edilmiştir. Su kabağının üst kısmına ince deriler gerilip, kiriş telleri bu deri üzerinden geçirilmiş, ok yerine de bir başka yay kullanılmıştır. Böylece, yaylı ve yaysız (parmakla ve mızrapla çalınan) telli sazların ataları olan Kopuz doğmuştur. Kopuzun gövdesi daha sonraları su kabağı yerine armudi şekilde çeşitli ağaçlardan oyularak yapılmış, üzerine yine deri gerilmiş, uzun yıllar kullanılmış, zaman içerisinde derinin yerini ağaç göğüs, at kılı ve kiriş tellerin yerini ise, metal teller almıştır. Bağlama: Kendi adını alan ailenin temel sazıdır. 17-24 perdesi vardır. Meydan sazından bir oktav, Divan Sazından ise beş ses daha tizdir. 6-9 tel takılır. Alt telleri(La) sesine akort edilir. Düzen değişikliklerinde orta ve üst tellerin akortları değiştirilir. Form boyu 42 cm. sap boyu 55 cm. tel boyu 88 cm. form eni ve derinliği 25 cm. dir.

Resim 3.3. Bağlama Resmi¹⁷

¹⁷ Bkz (15), MOHBİ, Abdulkerem, Sayfa no. 176.

4. BÖLÜM

4.1. Muhammed Abdulkerim'in Buzuk Aleti Üzerindeki Değişiklikleri

Muhammed Abdulkerim Buzuğ'a yeni perdeler ekleyerek çalğının sapını uzatmıştır. Sesin daha saf ve ince olması için ses kutusunun yerine mandolin ses kutusunu koymuş, ayrıca Buzuğuna tek telli bas sesine bir tel daha eklemiştir ve böylece Buzuğun rezonansı daha da artmıştır. Perdelerin sayısı 17 iken, Muhammed Abdulkerim perdelerin sayısı 38'e çıkarmıştır. Bu eklemenin amacı Buzuk ile bütün makamları çalabilmektir. Muhammed Abdulkerim'in düşünceleri sonsuzdu, bundan dolayı bu alana yeni bir şey katmak istemiştir. Muhammed Abdulkerim Buzuk üzerinde çeyrek sesleri tamamlamak için perdelerin sayısını artırmak zorunda kalmıştır. Bu ekleme sayesinde çeyrek derecelere sahip olan Doğu makamlarını Buzukla çalma imkanını sağlamıştır. Muhammed Abdulkerim'in icat ettiği Buzuğun perdeleri ve sapının durumu ile şimdiki buzuğun perdeleri ve sapı farklıdır. Çünkü Muhammed Abdulkerim'in Buzuğunun perde sayısı (17-38) arasındadır. Ne yazık ki günümüzde kullanılan Buzuğ'a baktığımızda Muhammed Abdulkerim'in kullandığı Buzuğ'un perdelerinin ihmal edildiğini görmekteyiz. Bu ihmal, Buzuğ'un gelişmesine ve genişlenmesine engel olmaktadır. Muhammed Abdulkerim ile diğer Buzuk çalanlar arasında, perdelerin arttırılmasına bakış çok farklıdır. Bu fark Buzuk'la çalınan yazılı müzik parçalarından ya da çalanların bu alana girme korkusundan kaynaklı olabilir.

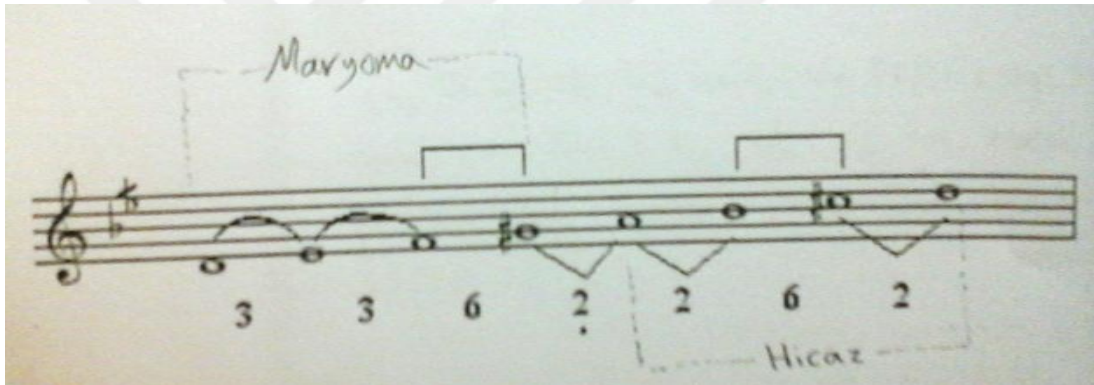
Son zamanlarda Arap müzisyenlerin Türk müzisyenlerle yakınlaşması da etkileşim ve değişimin sebeplerinden biridir. Türk Buzuğunun perde sayısı daha fazla olmasının nedeni daha önce anlattığımız gibi perdelerin sayısı ne kadar fazla olursa çalanlar için o kadar iyi olur. Perdelerin fazla olması çalanın herhangi bir makam veya nağmeyi kolaylıkla çalabilmesini sağlar. Bundan dolayı perdelerin sayısının durumuna odaklanmak lazımdır. Bu aletin eksiksiz olması için bu konuyu iyice incelemek gereklidir.

5. BÖLÜM

5.1 . Müzik Eserleri

Muhammed Abdulkerim, Arap makamlarda uzman sayılır ve bu makamların çoğunu eserlerinde kullanmıştır. Bu makamlar şunlardır: Rast, Acem, Hüzzam, Hicaz, Nikriz, Neveser, Maya, Şehnaz, Zengüle, Yegâh, Kürdî, Sûz'nâk, Kürdilihicazkâr .

Muhammed Abdulkerim bu makamlar hariç yeni bir makam bulmuş ve ona “Maryoma Makamı” ismini vermiştir. Makamın dizi yapısı şu şekildedir :

Şekil 5.1 : Maryoma Makamı¹⁸

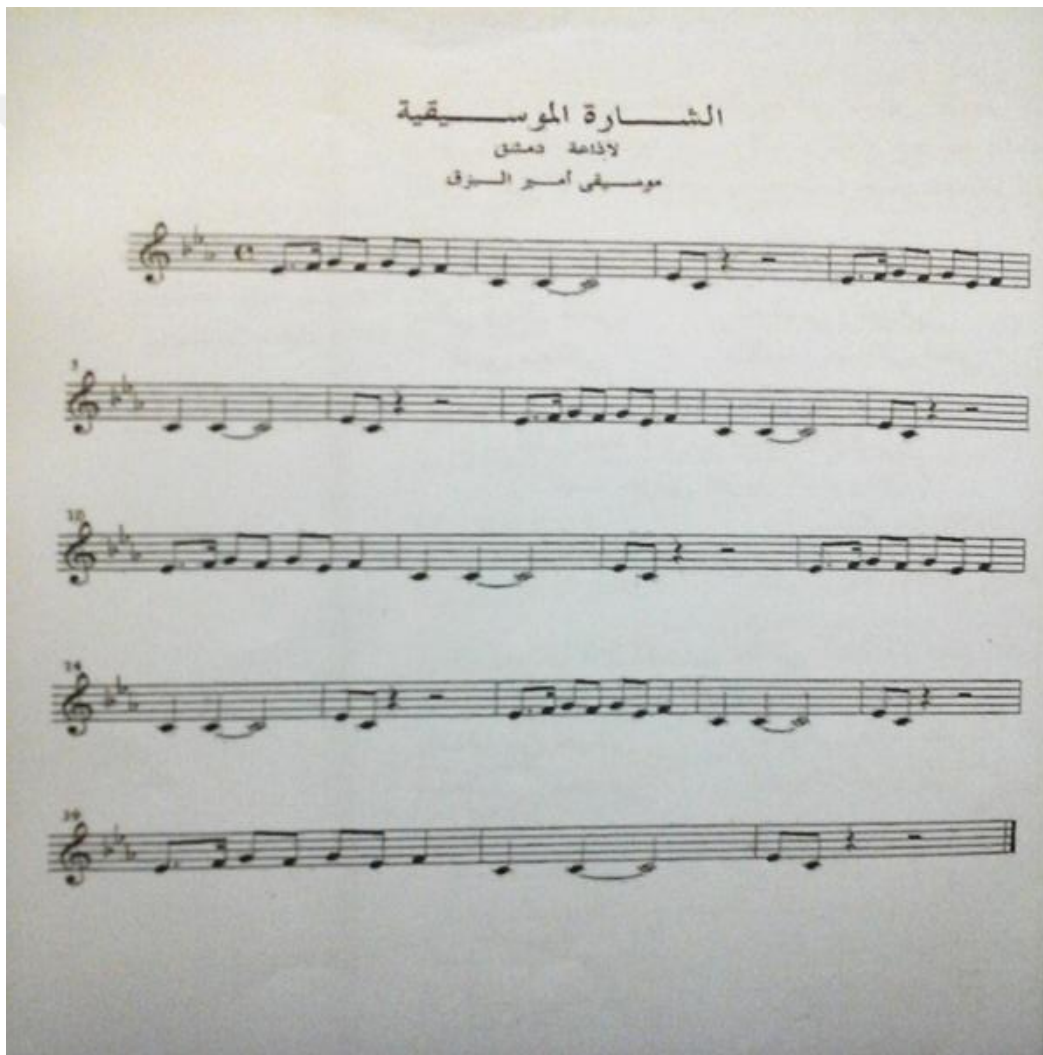
Yukarıdaki şekilde gördüğümüz gibi Arap makamlarda görmediğimiz tarz ve boyut karşımıza çıkar. Özellikle ilk dörtlü dizisinde (Maryoma dörtlüsü), İkinci dörtlü dizisinde Hicaz dörtlüsü kullanmıştır. Bu makamda taksim yapmak için beşinci sestten başlanmaktadır.

Muhammed Abdulkerim nağmeler alanında çok geniş bir fikre sahiptir ve bu alanda yeni ve çeşitli çalgılar kullanmıştır. Ritim örneğin: (Maksum, Beledi, Serapend, Yürük, Masmudi, Senkin, Aksak, Aksak saz semai, Ayüp, Tango).

¹⁸ Bkz (11), NEMİ, Ali, Sayfa no. 99

5.2. Şam Radyosunun Rozeti¹⁹

Muhammed Abdulkerim birçok müzik rozetler ile bulunmaktadır, özellikle Kudüs Radyosu 1936 açılış töreninin rozeti ve Yakın Doğu radyosunun rozeti vermiştir. 1947 yılının Nisan ayında , Şam Radyosu rozetini almıştır.

Şekil 5.2 : Şam radyosunun rozeti

Beste : Muhammed Abdulkerim

¹⁹ Şam radyosunun rozeti: bir müzik eseri, Radyo programlarında başlamadan önce giriş olarak gösterilmektedir. Suriye'de müziğin tarihi kitabından notayı almıştır, Sayfa No. 57

5.3. Muhammed Abdulkerim'in Sözlü Müzik Formlarındaki Eserleri

Muhammed Abdulkerim Arap dünyasında çok önemli bir bestekârdır. Hayatında çok önemli şarkıları besteledi. Bestelediği şarkıların sayısı yaklaşık olarak 111'dir . Bunların en önemlileri aşağıda sıralanmaktadır:

5.3.1. Gazelin Kızı

ليلى فتاة الغزل	Gazelin kızı Leyla
ملك من الأعلى نزل	Gökten inen bir melektir
فأعاد في الأرض الجمال	Yeryüzünü yeniden
في صورة فوق الخيال	Güzellikle renklendirdi

(Yazarı: Avni Aziz Adavudi), besteleme tarihi (21 Ağustos 1940).

5.3.2 Kaside Nebeviye

أقبلت كالشمس هند	Güneş doğuşu gibi geldi
أو كيدر في الظلام	Hind,, Karanlıkta bir dolunay gibidir
أو كصبح بعد ليل	Uzun, karanlık bir geceden sonra
حالك أرض اللثام	Sabah gelişine benzer Hind

(Yazarı Abdullah Aş-şarif) , besteleme tarihi (28 Mayıs 1942).

5.3.3.İsra Kasidesi

خاطبت ربك لما سررت	Sırını Alah'la paylaştın gizlemek istediğinde
منذ رام قربك منه ونيت	Senden yakın olmak istediğinde uzaklaştın
ليلا من البيت الحرام	Gece Al-Beyti'm-haramdan
للأقصى يا خير الأنام	Aksay'a insanların en hayırlısı

(Yazarı: Aşşayih Mahmut Al-manini), besteleme tarihi (8 Ekim 1942).

5.3.4 Kalbimin Sevdiğini Ziyaret Ettim Kasidesi

زرت من يهواها قلبي خلسة   Gizlice kalbimin sevdiğini ziyaret ettim
 عن عزول وحسود ورقيب   Kimse görmeden ne gazez duyan nede açgözlü
 وجلسنا نحتسي الكاس على   Oturup şarap içmeye başladık bülbül öterken
 صوت شحرور وشدو العندليب   Ağzından şarap içtim. Sanki cennetten
 لست ادري بعده المشيب   Bir kadeh içtim ağzından.saçım ömrümde beyazlanmaz.
 (Yazarı : Bahic Şuki) , besteleme tarihi (12 Mayıs 1938).

Muhammed Abdulkerim sadece şarkılar besteledi, şarkı sözleri de yazdı . Kendi yazdığı şarkı sözlerinin bazıları aşağıda zikredilir :

5.3.5. Ruhun Sevgilisi

يا حبيب الروح يا غالي   Ey ruhun sevgilisi gönlümün sultanı
 ليه سايني وانت امالي   Beni niye bırakıp gittin ve sen hayatta tek mülküm
 فين ودادك انت يا قاسي   Sevgin özlemin nerede ey sırtsın
 ولا انت فاكر اني ناسي   Yoksa unutmuşum sanıyorsun
 في هجرك يا ما بقاسي   Sensizlik çok zor
 وياي قريك يحلالي   Seninle olmak hayattır ey sevgilim.
 (Yazarı : Muhammed Abdulkerim),besteleme tarihi(25 Ağustos 1942).

Ayrıca bu şarkı türlerinden en önemlisi (Ey Komşum Leyla). Şarkının yazarı Celal Zerik seslendiren ise Meşhur Arap şarkıcı Feyze Ahmet'tir.

يا جارتى لىلى   Ey komşum Leyla
 يا بهجة العينين   Gözlerim nuru
 شبابك الريان أحيا صباباتي   Gençliğin beni ihya etti
 ونبضك النشوان غير حوالاتي   Neşeli nabzın hallerimi değiştirdi
 تميل امالي   Umutlarım sallanıyor
 مع صوتك الرنان   Güzel sesinle
 وخصرك العالي في الروض بالمنتور   Güzel belinle oyna çiçekli bahçelerde oyna
 ووجهك النشوان غير حوالاتي   Neşeli sarhoş güzün beni mest etti ah ah...
 يا جارتى لىلى   Ey komşum Leyla

ووجهك النشوان غير حوالاتي

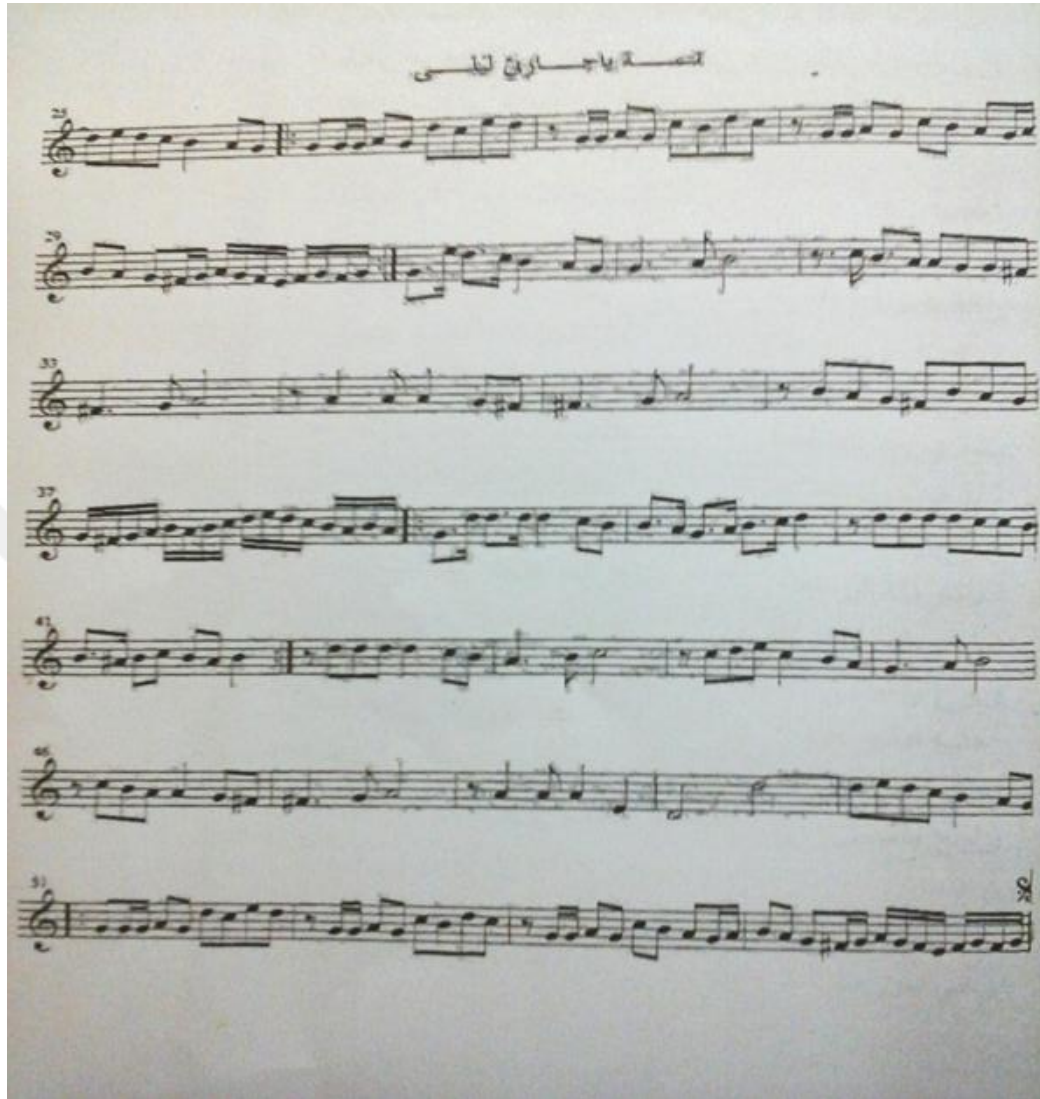
يا جاري ليلى
أميراليزق

كلمات : جلال زويقي
غناء : قايرة أحمد

مقام الحجم نسوي
المقدمة الموسيقية

Şekil 5.3 :Şarkı notası, Ey komşum Leyla²⁰ (1)

²⁰ Ali Hasan,1997, **Havla Fıraş Al-emir**, Şam Kültür Bakanlığın arşivi, Şam , Sayfa No. 101 .

Şekil 5.4 : Şarkı notası, Ey Komşum Leyla (2)

Muhammed Abdulkerim, Suat Muhammed'e birkaç şarkı yazmıştır . Bu şarkılar “Muhtara ya nas”, “Ey Millet Şaşkınım” şarkısı gibi halk arasında ilgi ve ün kazanmıştır. Ayrıca ünlü şarkıcı Necah Selam²¹ Rikkithüsnik ve semarik (Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği) başlıkla şarkı sözlerini vermiş ve çok kısa sürede ün kazanmıştır.

²¹ Necah Selam: : 4 Mayıs 1913 doğdu, En ünlü Suriyeli besteciler, ona şarkı yapmak için yarıştı. En çok ünlü şair Ahmed Rami'nin sözlerini yazdığı eserleri seslendirdi.

5.4 Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği²² Rikkithüsniq ve Semarik

Şarkının Sözleri

Güzelliğin ve esmerliğin şirinliği	رقة حسنك وسمارك
nereden getirdiğini söyle	ماتقوليلي جيبا منين
Simgen neşedir her şey gözünde belli	خفت دمك دا شعارك والمعنى برموش العين
Ruhun güzelliğine dayanılmaz ah	روحي يا محلى الروح يا سمرة
Tellerim senin için çalgılarla akıyor	باوتاري ياما ياما سليتك
Allahlım bana verdiği hissiyle dinleteyim şarkılarımı	اسمعك من وحي الله
Bestelerimde ismini hep bestelerim	وبلحني ياما سليتك
Şarkı yazdığım zaman sana yazarım	وبلحني ياما حكيتك
Ruhun ne kadar güzel esmer kadını	روحي يا محلى الروح يا سمرة
Daha önce tanıştığım insanlarda gözünle konuşan hiç rastlamadım	عاشرت كثير قبلك ما رأيت حد بتتكلم في عينيك
Ben seni anladım ama sana ne diyeceğimi bilemiyorum	انا فاهمك بس يا ريت
Ruhun güzelliğine dayanılmaz ah	روح يا محلى الروح يا سمرة
Seni ilk bakıştan sevdim	احب فيك اللي رأيتة
Dünyamı renklendirdim bana baktığında	ولو انو كان من اول نظرة
Konuşmak için söz bulamıyorum	يا ريتو فألبي يا ريتو
Ey esmer kadını ne kadar güzelsin	يا سمرة محلاكي
Ruhun güzelliğine dayanılmaz ah	روحي يا محلا الروح يا سمرة

²² Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği en önemli 100 Arap müzik şarkısı arasında yer almaktadır .

Şarkının Sözleri ve notaları, Alsharif, Samim (1991), **Music History in Syria**, Ministry of Culture, Damascus. Sayfa No. 66 , 67, 68 , 69 , 70 , 71 ,72 ,73 .

رقة حسنك وسمارك
أمير السيزق

غناء المطربة نجاة السلام

Şekil 5.5 : Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği

تمة رقة حسنك وسماارك 1

غناء   وسماارك حسنك رقة   لازمة موسيقية

مسين جايسا تقولي لي

أشعارك ده دمك خفة

بساترة روح

Şekil 5.6 : Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmirliğin Şirinliği

تنمة رقة حسنك وسمارك 2

كوبيله موسيقى

غناء

لازمه موسيقية

Şekil 5.7 : Şarkı notası, Güzelliğın ve Esmerliğın Şirinliğı

تشمه رقة حسبك ومشارك 3

لازمة موسيقية

ياما ياما ويلحنى

The image shows a musical score for a song. The title is 'تشمه رقة حسبك ومشارك 3'. The lyrics are 'لازمة موسيقية' and 'ياما ياما ويلحنى'. The score is written in Arabic and consists of six staves of music. The first staff is the title, followed by the lyrics 'لازمة موسيقية' and 'ياما ياما ويلحنى'. The music is in a 3/4 time signature and features a melodic line with various rhythmic patterns.

Şekil 5.8 : Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği

تنمة رقة حسنك وسمارك 4

كولبسه موسيقي

لازمة موسيقية

ما رأيت قلبك ككسر عاشرت

Şekil 5.9 : Şarkı notası, Güzelliğın ve Esmerliğın Şirinliğı

تنمة رقة حسنك وسمارك 5

غناء

مقام الصبا درگاه

Şekil 5.10: Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği

تنمة رفة حسنك وسمارك 6

لازمة موسيقية

أحب

10 رآجه اللي فيك لازمة موسيقية

15

20 كان الو رلو

25 مسرة أول

Şekil 5.11 : Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği

تمة رقة حسنك وسماارك 7

كوليه موسيقي

بالتمة Fine

Şekil 5.12 : Şarkı notası, Güzelliğin ve Esmerliğin Şirinliği

6. BÖLÜM

6.1 Muhammed Abdulkerim'in Taksimi

Muhammed Abdulkerim, Buzuk enstrümanı ile yaptığı taksimlerle tanınmıştır. Müzik çoğunlukla taksimler ve şarkılar ürettiği, çok basit eserlerinin cümlelerini bile olduğu gibi çalmaktadır. Bunları doğaçlamalar ve virtüözitesi ile üstün birer form haline getirmiştir. Yaptığı bu nağmeler ve taksimler onu daha farklı kılmış ve müziğinin gelişmesine sebep olmuştur. Müziğinin farklılığı aynı zamanda her türlü müzik formuna yakın olmuştur, bestelediği şarkıların popüleritesi onun üstün yeteneğinin bir göstergesi olmuştur. Bunların yanı sıra, bununla beraber Abdulkerim'in besteleri, onu düşündüğü yola yönele bilme yeteneğinin ortaya koymuştur. Örneğin; "Şeytan Dansı" nağmesi (bu enstrümantal bir eserdir) buradaki taksim doğaçlama taksimlerinden farklı olarak eserle bağlantılıdır. Muhammed Abdulkerim'in yazdığı taksimler, makam ve nağme cümlelerin doğasında, kendi tarzını taşımış olduğu görüyoruz. Fakat Taht Al-Arişe taksiminde genel nağme özel özelliğini taşıyan ve daha yavaş seslendirilen, çalma türünü buluyoruz. Bu taksimler, bazı müzik parçalarında, eser ezinle benzerlik gösterir. Taksimlerin temel yapısı icra edilen eserlerin müzik cümleleri içindeki ezgilerle benzerlik göstermesidir. Bunun sebebi, eser icra etmeden yapılan taksimler genellikle icra edile esere zemin hazırlar, yani, bir bakıma eserin taksimi olur. Bu da Abdulkerim'in icradaki tavrını belirlemiş olmaktadır.

6.2 Müzik Çalgı Eserleri

Muhammed Abdulkerim'in müziği sadece müzikal şarkıları ve dansları ve taksimler değildi, onun müziğinin pek çok kapsamı vardır ve Arap müziğinin formunda yazmıştır. Bunlar: Longalar, Saz Semâileri, Peşrevler.

Saz Semâileri : (Rast Saz Semâi – Nihâvend Saz Semâi – Ferahfezâ Saz Semâi – Hüzzam Saz Semâi – Hicaz Saz Semâi – Acem Saz Semâi) .

Longaları : (Nikriz Longası – Kürdilihicâzkâr Longası – Nihâvend Longası – Acem Longası - Yegâh Longası) .

Bir Serto (Re Majör Sertosu) .

Üç Polka (Rast Polkası – Hicazkâr Polkası – Hicaz Polkası) .

6.3 Saz semâisi

Saz semâisi: Türk müziğinde saz için bestelenmiş sözsüz formlardan biridir. Genellikle dört hane ve bir teslim kısmından oluşur. Bu hanelerden bir tanesi teslim ile aynı makamda iken diğer üç hane farklı makamlarda bestelenir. Peşrevden farklı olarak daha küçük usullerde olur ve fasılların sonunda kapanış eseri olarak çalınır.

Klasik Türk Müziği'nde saz eseri formudur. Biçimi peşreve benzer. Fasıllarda son eser olarak çalınır. Fasıl müzikleri hareketli ve geniş bir ses alanı içerisinde yazılmıştır. Saz semâisi ritmik bir yapıdadır. Saz sanatçısı bu bölümde ustalığını sergiler.

6.4 Rast Saz semâisi :

İlk hanesi : ilk cümlede Rast makamı (Do)' dan başlar, (Do, Mi, Sol) arpej şeklinde makamı gösterdi, ilk mezur (Sol) nota bitiyor ve ikinci mezur (Fa) nota bitiyor ve dördüncü mezur (Do) nota bitiyor, yani (Tonik, Dominat, Supdominat)

Teslim : 5 mezurda Sûz'nâk makamına geliyor (7-8) mezura kadar Rast makamına dönüyor . (aslında 5 mezur bir motiftir, motifi aynı şekilde tekrar eder) .

İkinci hanesi : Şehnaz makamına geldi 11 mezurda (Fa) notası Rast makamına döndü.

Üçüncü hanesi : ikinci oktava girdi, 16 mezurunda ilk oktava şu şekilde döner (Si Do, Do Do, Re Do, Mi Do, Fa Do, Sol Do , La Do) .

Dördüncü hanesi : Ritmini değiştirir ve 3/4 olur , her 2 mezur bir motif triolet şeklinde oldu, (26-27) mezurda soru var ve (28-29) mezurda cevap var, dördüncü hanesi bitirince tekrar teslime geliyor .

سماعي راست

تأليف : محمد عبد الكريم

تدوين : شروق طمر

Şekil 6.1 : Rast Saz Semâî²³

²³ Bkz (20) , ALİ Hasan , Sayfa No. 101 , 102 , 103 .

سماعي هزام
أمير السبوق

السلام

Fine

الطامة الثانية

Şekil 6.2 : Hüzzam Saz Semâi (1)

تعة سماعي هزام

12

الحلقة الثالثة

14

16

الحلقة الرابعة

18

23

24

31

34

Şekil 6.3 : Hüzzam Saz Semâi (2)

تتمة مناسعي حزام
أمير السوق

Şekil 6.4 : Hüzzam Saz Semâi (3)

6.5. Vefa Tangosu

Tango : Buenos Aires, Arjantin ve Montevideo, Uruguay kökenli bir dans ve müzik türüdür . Dansla beraber gelişen müzik tarzı da aynı adla anılmaktadır.

İlk yılların tangosu "tango criollo" veya "basit tango" olarak bilinmekle beraber, günümüzde Amerikan ve uluslararası tango stilleri, Fin tangosu, Çin tangosu gibi çeşitli türler gelişmiştir. Ancak orijinal tango, doğduğu toprakların adıyla, "Arjantin tangosu" olarak anılmaktadır. Tangonun dramatik duygusu, dans sırasında çok zengin doğaçlama fırsatları yaratması, dansın özünde aşk ve melankoli tutkusunun yatmasından ileri gelmektedir.

Tango müziğinin temel çalgısı Alman icadı olan fakat ismini Arjantin Tango'su ile duyuran akordeonun akrabası Bandoneon'dur.

Tango Stilleri : Tango gerek Arjantin'in çeşitli bölgelerinde gerekse dünyanın çeşitli ülkelerinde farklı olarak biçimlenmiş ve ortaya az çok farklı stiller ortaya çıkmıştır . Tango'nun günümüzdeki belli başlı stilleri şu adlarla tanınır : (Arjantin Tango – Tango Oriental – Tango Milonguero – Tango Nuevo – Tango Liso – Tango Salon – Finnish Tango)

6.6.Vefa Tangonun analizi :

(A – B – C – D – E) cümle vardır .

ilk cümle'de (A) : Nihâvend makamı , 4 mezur da temel teması gösterdi , birinci mezurda Sol' dan , ikinci mezurda aynı ama Fa' dan , üçüncü mezurda aynı Mi den melodi tekrar bir kere .

ikinci cümle'de (B) : 4 mezur nota aynı şekilde devam ediyor .

Üçüncü cümle'de (C) : makamı değişti Acem oldu aynı şekilde 4 mezura kadar .

Dördüncü cümle'de (D) : Nihâvend Makamına dönüyor , 6 mezura kadar ilk cümlede gibi temel temasını tekrar ediyor .

Beşinci cümle'de (E) : bu kısım önceki cümlelerden farklıdır, melodi olarak zirveye kadar gidiyor sonra aynı ritim şekilde sonuna kadar geliyor ve ana teması bitiyor .

تَانِغُو الْوَفَاءِ

Moderato

تأليف : محمد عبد الكريم
تدوين : حسين إبراهيم

The musical score is written on ten staves. The first staff (measures 1-5) is marked 'A'. The second staff (measures 4-8) contains first and second endings, with 'B' at the end. The third staff (measures 7-9) continues the melody. The fourth staff (measures 10-12) contains second endings and is marked 'C'. The fifth staff (measures 13-15) is marked 'D'. The sixth staff (measures 16-18) continues the melody. The seventh staff (measures 19-21) contains first and second endings, with 'E' at the end. The eighth staff (measures 22-23) continues the melody. The ninth staff (measures 24-25) concludes the piece with a double bar line.

Şekil 6.5 : Vefa Tangosu

6.7. Şeytanın Dansı²⁴

Bu eser dramatik bir müziktir, hızlı tempolu ve değişken notalar kullanmaktadır, Esere dramatik bir stil vermesi için kromatizm notaları kullanmaktadır.

Şeytanın Dansı Nihâvend makamında yazılmıştır, Buzuğun tüm olanaklarını segiler aynı yüksek teknik beceri gerektirmektedir.

Muhammed Abdulkerim'in, Batı müziğinden esintili cümlelerinde çok senkop ve kromatizm kalınmaktadır. Buzuğun en hızlı ve en zor enstrümantal eserlerinden 1955 yılında, en ünlü 100 Arap Müzik eseri arasında biridir.

---

²⁴ Bkz (4), Ali Hasan, Sayfa No. 122 , 123 .

تقسيمه رقصه الشيطان

Şekil 6.9 : Şeytanın Dansı (1)

رقصه الشيطان

تأليف : محمد عبد الكريم
تدوين : سامر ديوب

The musical score is presented in ten staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The music is characterized by a dense, rhythmic texture with frequent sixteenth and thirty-second notes. The score is numbered from 1 to 54 across the staves, with the final measure of the tenth staff ending with a double bar line and a repeat sign.

Şekil 6.10 : Şeytanın Dansı (2)

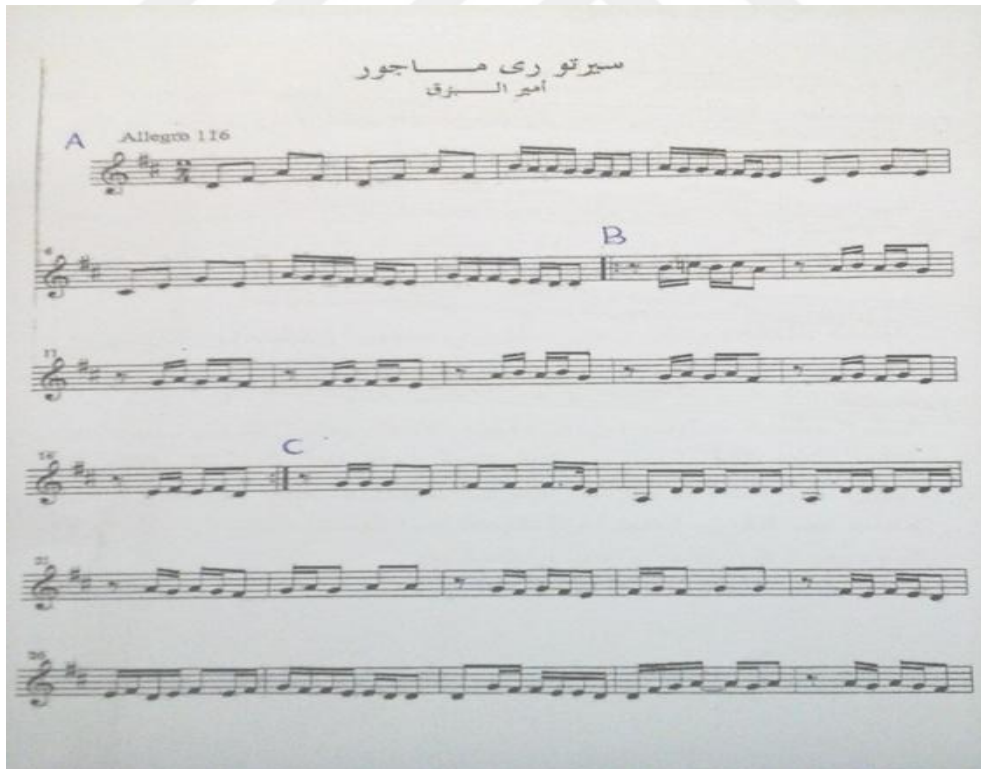
6.8. Serto D Majör

Serto (Sirto) : Kelime kökeni (Sertus)'tan çıkmıştır. Çağdaş Yunan Dilinde müzikal bir tür olarak kullanılır ve büyük ölçüde Rondo formuna benzemektedir. Serto on dokuzuncu yüzyılın sonunda ortaya çıktı ve aslında Serto popüler bir dans türüdür. Arap müziği ve Batı müziği arasında kültür etkileşim sonucunda Arap Müziğine girmiştir.

Serto D Majör: ilk cümle'de (A) : D Majör başlıyor, 8 mezur sonra Re Majör da bitiyor .

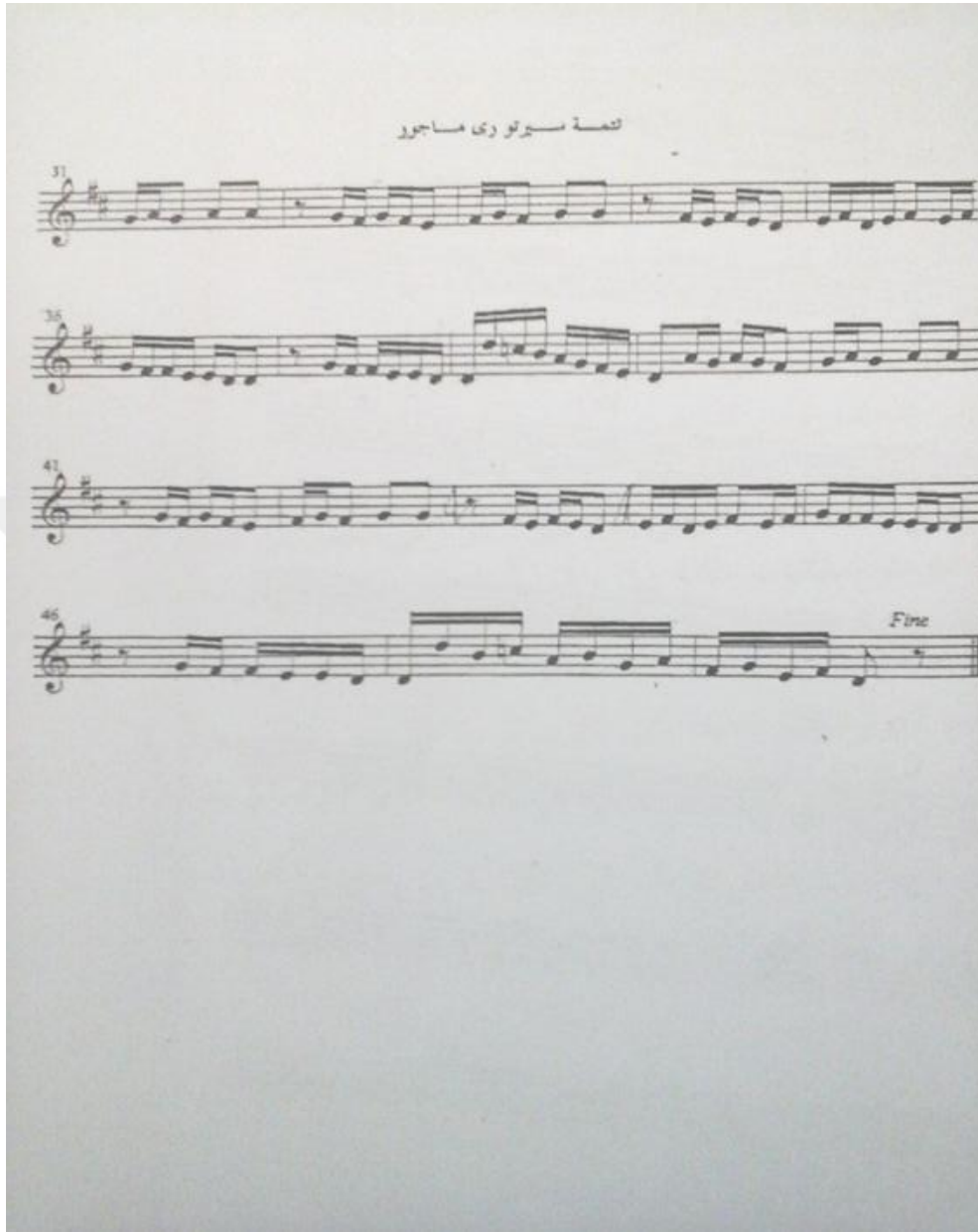
ikinci cümle'de (B) : 8 mezur Sol Majör başlıyor sonra Re Majourda bitiyor .

Üçüncü cümle'de (C): 27 mezur Re Majör sonra bir koda var 5 mezur bitiyor .

Şekil 6.11: Serto D Majör

Şekil 6.12 : Serto D Majör²⁵ (2)

²⁵ Bkz (4) , Ali Hasan, Sayfa No. 46 , 47 .

6.8. Hicaz Polkası

Polka : bir dans ikili ritim tartılır 2/4 , Çekoslovakya'da halk dansları olarak yayılmıştır.

Hicaz Polkası : Dört cümle oluşur (A – B – C – D).

ilk cümle'de (A) : Hicaz makamı, 8 mezur tekrar ile.

ikinci cümle'de (B) : 4 mezur var (9 – 12), makamında beşinci notayı bitmiştir.

Üçüncü cümle'de (C) : 4 mezur var (13 – 16) tekrar ile.

Dördüncü cümle'de (D) : 8 mezur var (17 – 24) .....Fine >>>

Muhammed Abdulkerim'in Polka yazması harika bir müzik tecrübesi neticesinde ve

Birçok ülkeye yaptığı ziyaretini için Buzuğu yeni olanaklar verdi.

بولكا حجاز
أمير السزق

Allegro 116

A

6

Fine B

11

C

26

D

31

D.C. al Fine

Şekil 6.13 : Hicaz Polkası²⁶

²⁶ Bkz (4), Ali Hasan, Sayfa No. 50 .

SONUÇ

Araştırmış olduğum tez konumda, Muhammed Abdulkerim'in kullandığı Buzuk çalgısının yapısal ve teknik özelliklerinin incelenmesi, Suriye Halk Müziğinin klasik Buzuk uyarlama süreçlerinin nasıl ve ne zaman başladığı, Muhammed Abdulkerim'in hayatı ve Buzuk aleti üzerindeki etkileri, Şiirleri, bestelediği eserler analiz edilmiştir.

Muhammed Abdulkerim, bir Buzuk sanatçısıdır. Müziği bir kültür ürünü olarak değerlendirilip, her geçen gün topluma olan etkisini arttırmaktadır. Çok sayıda Arap Makamlarını kullanmıştır. Hüzzam, Rast, Nihâvend, Acem makamları gibi. Müzik eserleri özgün ve yüksek düzeylidir. Eserlerini, büyük bir ifade gücüyle bestelemiştir. Örneğin (Şeytan Dansı – Yaşlı Dansı - Endülüs Sarayları'nda). Muhammed Abdulkerim'i diğer besteciler ile karşılaştığımızda, Abdulkerim'in teknik olarak ve anlam olarak yeni teknikler keşfettiği görülmektedir. Müzikte devrimci özellikli bir sanatçıdır ve solo icrası olarak yeni bir tarz sahibidir. Beste ve şarkılarda kendine özgü bir yol izlemiştir. Bu özellik Arap müzisyenlerinde çok nadir görülen bir durumdur. Batı ve Doğu ülkelerinde şarkıları en çok tercih edilen Buzuk sanatçısı olarak kabul edilebilir. Arap müzisyenlerin bir çoğu bu başarıyı sağlayamamışlardır. Fakat, Muhammed Abdulkerim Buzuk çalgısını diğer çalgılardan ayırmamış aksine Buzuk çalgısını, sanatçıların temel sazlarından biri haline getirmiştir. Muhammed Abdulkerim'in Buzuk çalış tekniği henüz şekillenmeden önce, eski müziğin icrası popülerliğini korumaktaydı. Eski biçim Buzuk çalma tekniği, bir mızraptan elde edilen ve titreşim sırasında perde kullanıp, az sayıda mızrap kullanma temeline dayanmaktaydı. Muhammed Abdulkerim'in ünü ve icrası önem kazandıkça, tutucu çevrelerin ağır eleştirilerine maruz kalmıştır. Yüzyıllar boyunca süre gelen geleneğin temelini ve Arap Sanat Mûsikîsi'nin üslubunu oluşturmuştur.

Yapmış olduğum araştırmamda řu sonuçlar çıkmaktadır; Muhammed Abdulkem'in bestelediği eserlerine ve kayıtlarına ulaşım oldukça zor olmasına rağmen birtakım tespitler edilmiştir. Böylelikle Abdülkerim'in Buzuk çalgısına kattığı yenilikler ve değişimler ortaya koyulmuştur. Buzuk çalgı tekniklerin'de Muhammed Abdülkerim'n üzerindeki etkileri incelenmiştir. Muhammed Abdülkerim sadece besteci, şair, müzisyen değildir, bunlarla birlikte yüksek derecede kültürlü bir insandır. Bu yetenek ve kültürünü birleştirip ortaya asrın en güzel nağme ve resitallerini çıkartmıştır.

KAYNAKLAR

ALHELU, Salim (1961), **Music Theory**, Darulfiki of Beirut, BEIRUT .

ALÍ Hasan, Annaccar (1997), **Havvla Firaş Al-emir**, Şam Kültür Bakanlığı, Şam.

ALKHOLİ, Kamel (1904), **Oriental Music** – (T1) DA of Egypt, Cairo.

ALMAHDİ, Saleh (1982), **Shrines of Arabic Music**, Institute Rashidi, Tunisia.

ALSHARİF, Samim (1991), **Music History in Syria**, Ministry of Culture, Damascus.

BN ZREL, Adnan (1969), **Music in Syria** - (T 1) DA of Syria, Damascus .

HABİB, Asma (1958), **Arab Musical Heritage**, High musical Committee, Cairo .

HUSEN, Ahmad (1978), **Arabic Music Research**, Darulhewar, Latakia .

MOHAMMED, Farah (2007), **Journal of Musical Life**, Ministry of Culture
Number (44), Damascus.

MOHBÎ, Abdulkerem (1963), **The Most Important of Arab Authors**, Press Asaad, Baghdad .

NEMÎ, Ali (1970), **Prince on The Mattress**, Ministry of Culture, Damascus.

SABBAG, Tawfik (1950), **General Music Guide**, Darulfikr, Aleppo .

ŞÎRZAD, Omer (2009), **Muhammad Abdulkerim Hayatı ve Eserleri**, Ministry of Culture, Damascus .

ÖZGEÇMİŞ

1985 yılında Suriye'nin Humus şehrinde doğdu. 2007 yılında, Homs Şehrinde El Bath Üniversitesi'nin Müzik Fakültesi'den Lisansı'nı başarıyla tamamladı.

Çocuk yaşlarda başladığı Ud icrasını geliştirerek devam etti. 2010 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nin Güzel Sanatlar Devlet Konservatürü'nde Yüksek Lisans eğitimine başladı. Türk Müziği Ud tavrını öğrenebilmek için, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatürü'nün resmi öğrencisi olarak "Doğaçlama" dersine kabulü ile bu derse devam etmeye başladı ve Halen Mehmet Bitmez'in öğrencisidir.

Suriye'nin farklı birçok şehirlerinde çeşitli zamanlarda Ud konserleri gerçekleştirmiştir.

2008 yılında Fas'ın Marakeş şehrinde, mezun olduğu Müzik Fakültesi'nin Orkestrası ile bir konser gerçekleştirdi. Şu anda müzik piyasasında, grup eşliğinde kendine ait bir Cd'si bulunmaktadır.